

Grans professionals sense cap tipus de reconeixement oficial

Joan Antoni Sancho

RESUM

Aquest article pretén descriure de manera detallada el procediment per acreditar les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació, tot amb la intenció de difondre en el sector educatiu, i per extensió a la ciutadania en general, un procés en general molt desconegut però de gran utilitat per a professionals amb dilatada experiència en el seu sector i que no disposen de cap titulació relacionada amb el seu treball. Un reconeixement que al final millora la qualitat a les diverses professions i permet potenciar la formació contínua al llarg de la vida professional.

RESUMEN

Este artículo pretende describir de manera detallada el procedimiento para acreditar las competencias profesionales adquiridas a través de la experiencia laboral o de vías no formales de formación, todo con la intención de difundir en el sector educativo, y por extensión a la ciudadanía en general, un proceso en general muy desconocido, pero de gran utilidad para profesionales con dilatada experiencia en su sector y que no disponen de ninguna titulación relacionada con su trabajo. Un reconocimiento que al final mejora la calidad en las diversas profesiones y permite potenciar la formación continua a lo largo de la vida profesional.

I. INTRODUCCIÓ

Hi ha moltes persones a qui, per diverses circumstàncies, la vida els ha portat a exercir una professió sense cap tipus de formació prèvia.

Tal volta perquè abandonaren uns estudis pels quals no sentien cap motivació, que no eren el que es pensaven o el que volien o perquè el nivell era massa elevat per a la formació prèvia de què disposaven. O, potser, sí que eren uns estudis que desenvoluparen i assoliren amb un gran nivell de capacitat, però després no varen poder inserir-se laboralment i es dedicaren a altres assumptes, professions.

Són les mateixes persones que varen començar des de baix, des de zero, d'aprenents, i a poc a poc varen començar a assolir unes competències professionals. Varen aprendre dedicant-hi hores, dedicant-hi esforços, apuntant-se a cursets, observant molt com ho feien les persones que feia anys que exercien una professió i en sabien; molt d'aprenentatge per imitació, per observació. Amb el temps s'han convertit en uns grans professionals, fins i tot en referents, en mestres, en el sentit de disposar de la sapiència suficient per ensenyar altra gent, però així i tot ningú oficialment no els ha reconegut aquesta competència dins la seva professió.

És aquí on cobra sentit el procediment d'acreditació de competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral i els aprenentatges no formals de formació, i és aquí on entra en joc l'Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears, l'IQPIB.

Aquest procediment d'acreditació és una qüestió desconeguda per la gran majoria de la ciutadania i, fins i tot, per la comunitat educativa: és complex i, massa sovint, difícil d'explicar. En aquest procediment és on conflueixen dos mons, l'acadèmic i el laboral, amb termes i llenguatges molt específics i tècnics que intentarem explicar de la manera més entenedora possible en aquest article.

A l'article hi ha tres blocs ben diferenciats:

- Al primer s'exposa què és l'IQPIB, els organismes que hi estan relacionats i es fa referència al Sistema integrat de formació professional i al Catàleg nacional de les qualificacions professionals.
- Al segon bloc s'explica tot el relacionat amb el procediment per acreditar les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació.
- Al tercer bloc s'exposen resultats estadístics de diferents convocatòries del procediment, amb un darrer apartat amb enllaços d'interès i de normativa i legislació de referència.

BLOC I

2. QUÈ ÉS L'IQPIB?

L'Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears (IQPIB) és un òrgan adscrit a la conselleria competent en matèria d'educació. Funcionalment depèn de la direcció general competent en matèria de formació professional i del Consell de Formació Professional de les Illes Balears.

És un òrgan que, com d'altres de la Conselleria d'Educació, té una estructura específica i disposa de certa autonomia —un exemple molt pràctic és que disposa de logotip propi. Altres organismes de la Conselleria d'Educació i Universitat amb una situació similar són l'Institut Balear d'Infraestructures i Serveis Educatius (IBISEC), l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE) o l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar (CONVIVÈXIT).

Aquest fet implica que l'IQPIB té uns objectius i unes funcions establertes molt concretes i determinades normativament, la qual cosa implica que actuï com a instrument tècnic dotat de capacitat i independència de criteris.

L'IQPIB es va crear el 2001,¹ i és el mateix decret de creació que estableix que és l'òrgan encarregat de l'estructura de les qualificacions i d'establir i mantenir el sistema integral de les qualificacions professionals a les Illes Balears en el nivell de qualitat i valoració social. Indica, igualment, que té com a objectiu promoure i dur a terme actuacions i estudis encaminats a l'enfortiment, el desenvolupament i la millora de la formació professional.

Des del començament de l'IQPIB n'han estat directors Joan Estaràs, en dues ocasions, Carmen Oliver i Consuelo Ortega, i del 2015 ençà l'IQPIB és dirigit per Joan Antoni Sancho.

3. SISTEMA DE GESTIÓ DE QUALITAT DE L'IQPIB

La normativa obliga l'IQPIB a disposar d'un sistema de gestió de qualitat que permeti assegurar l'assoliment dels objectius, les finalitats i els principis establerts a la legislació que en regula el funcionament. Indica, igualment, que el sistema ha de preveure l'avaluació de tots els aspectes que incideixen en el procediment i que s'ha de verificar a través d'avaluacions internes i auditories externes que puguin contribuir a un procés de millora contínua.

L'IQPIB, des de l'octubre de 2017, està certificat per AENOR i disposa d'un sistema de gestió de qualitat conforme a la norma ISO 9001, actualment actualitzat a la ISO 9001:2015.

La norma ISO 9001, Sistema de gestió de la qualitat, promou que les organitzacions que la implantin adoptin un enfocament basat en processos per assolir la millora contínua. D'aquesta forma s'aplica el cicle PDCA (o planificar, fer, comprovar i actuar), que garanteix que se cerquin les millors formes per d'adaptar-se a les necessitats dels qui reben el servei, millorar en tots els camps de l'organització i augmentar la qualitat del servei.

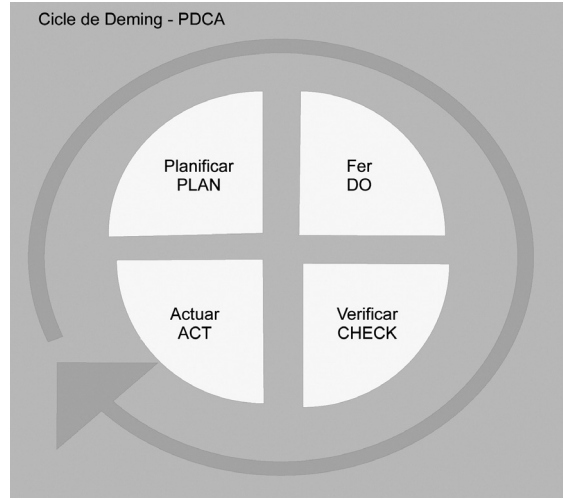

Figura 1. Cicle de Deming

4. EL CONSELL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL

És un òrgan molt relacionat amb l'IQPIB. L'any 2000 es crea i es regula el Consell de Formació Professional de les Illes Balears com a òrgan consultiu, de participació institucional i d'assessorament del Govern de les Illes Balears respecte de tota la formació professional.² Com a tal està adscrit a la Conselleria de Treball del Govern de les Illes Balears i està presidit alternativament, mitjançant una rotació anual, pels consellers d'Educació i de Treball. Al ple del Consell hi ha representada l'Administració, les organitzacions empresarials i les organitzacions sindicals.

Els objectius principals que estableix la normativa, entre d'altres, són la interrelació, la cooperació i la integració dels tres subsistemes que actualment concorren en la formació professional —és a dir, la inicial/reglada, l'ocupacional i la contínua—; l'elaboració i el seguiment del Pla General de la Formació Professional de les Illes Balears, i l'establiment de criteris de prioritat i de distribució de les partides procedents del Fons Social Europeu en matèria de formació professional en tots els seus àmbits.

Ja al decret de creació del Consell de Formació Professional l'any 2000 s'indicava que “es preveu la creació de l'Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears, que s'adscriurà a la Conselleria d'Educació i Cultura”.

La relació de l'IQPIB amb el Consell de Formació Professional és molt estreta; per exemple, aquest participa com a òrgan assessor i consultiu en la planificació de les convocatòries de procediments d'acreditació de competències professionals emetent un informe amb caràcter previ a l'aprovació de cada convocatòria, així com en el seguiment i l'avaluació del desenvolupament i els resultats d'aquest procediment.³

El director de l'IQPIB ha de ser designat pel conseller competent en matèria d'educació, d'acord amb el conseller de treball i amb l'informe preceptiu del Consell de Formació Professional de les Illes Balears.²

A l'àmbit estatal hi ha el Consell General de Formació Professional (CGFP), creat l'any 1986,⁴ que és l'òrgan consultiu i de participació institucional de les administracions públiques, amb la participació de les organitzacions empresarials i sindicals, i d'assessorament del Govern de l'Estat en matèria de formació professional. Aquest està adscrit al Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social. El CGFP és l'òrgan rector de l'INCUAL i determina quines són les seves funcions directives com a tal.

5. L'INSTITUT NACIONAL DE LES QUALIFICACIONS (INCUAL)

A escala nacional hi ha l'Institut Nacional de les Qualificacions (INCUAL), que depèn orgànicament de la Direcció General de Formació Professional i, a la vegada, aquesta depèn del Ministeri d'Educació i Formació Professional i, funcionalment, del Consell General de la Formació Professional. Es va crear l'any 1999. Per tant, l'INCUAL té com a missió fonamental elaborar i actualitzar el Catàleg nacional de qualificacions professionals, que és el referent que permet la integració entre els sistemes de formació professional en l'àmbit educatiu i de la formació professional per a l'ocupació, així com per a l'acreditació de les competències professionals adquirides per l'experiència laboral i aprenentatges no formals.⁵

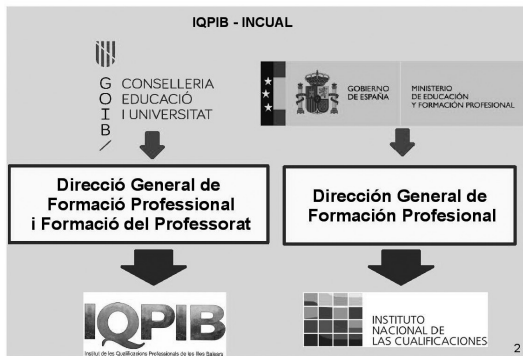

Figura 2. IQPIB-INCUAL

6. EL SISTEMA INTEGRAT DE QUALIFICACIONS I FORMACIÓ PROFESSIONAL

Per explicar el procediment d'acreditació de competències professionals, primer hem de fer referència al sistema integrat de qualificacions i formació professional.

D'una banda, la formació professional del sistema educatiu, dependent de la Conselleria d'Educació i Universitat, estructurada en formació professional bàsica, cicles formatius de grau mitjà i cicles formatius de grau superior; estudis conduents a un títol.

D'altra banda, la formació professional per a l'ocupació, dependent de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria, estudis conduents a un certificat de professionalitat com a instrument d'acreditació oficial en l'àmbit de l'Administració laboral. Els certificats de professionalitat acrediten una qualificació del Catàleg nacional de les qualificacions i, igualment que els títols del sistema educatiu, tenen caràcter oficial i validesa a tot el territori nacional.

La primera formació és la que s'imparteix als instituts d'educació secundària (IES) i centres integrats de formació professional (CIFP) de manera habitual, no obstant això, la segona també s'imparteix de manera puntual, malgrat que no generalitzada, a aquests centres públics. Posteriorment tornarem a fer referència a títols i certificats de professionalitat.

Dins el sistema integrat hi ha, igualment, l'acreditació de competències professionals, de la qual es parla al bloc 2.

Figura 3. Sistema integrat

7. EL CATÀLEG NACIONAL DE LES QUALIFICACIONS PROFESSIONALS

El marc que s'utilitza per establir els títols i els certificats de professionalitat que constitueixen les ofertes de formació professional, així com per avaluar, reconèixer i acreditar les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació és el Catàleg nacional de les qualificacions professionals (CNCP), regulat mitjançant el reial decret de l'any 2003.⁴ L'Institut Nacional de les Qualificacions (INCUAL) és el responsable d'elaborar-lo i mantenir-lo actualitzat. El Catàleg està estructurat en 26 famílies professionals.

En relació amb el Catàleg, la normativa indica que ha d'identificar i definir les qualificacions professionals més significatives que, en cada moment, requereixi el sistema productiu, sense que això

suposi la regulació de l'exercici professional o l'atribució en exclusiva d'unes determinades funcions a qualificacions concretes, ni que afecti el contingut de les relacions laborals. Es considera un punt que cal tenir clar i a les diverses convocatòries del procediment de l'IQPIB s'especifica que, en qualsevol cas, l'acreditació de les competències professionals no implica l'obtenció de l'habilitació

per a la professió. Per obtenir-la, s'ha de complir la normativa que regula l'exercici de l'activitat professional corresponent.

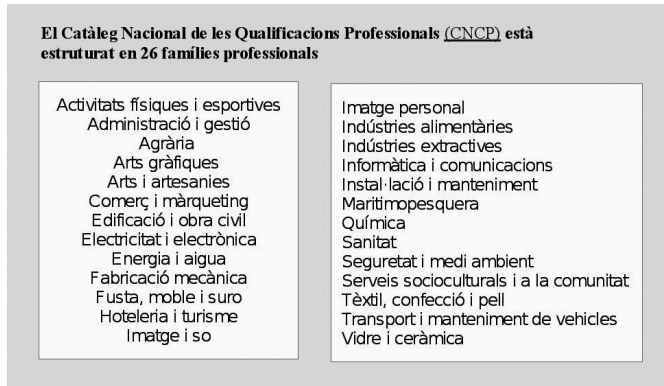

Figura 4. Famílies professionals

8. NIVELLS DE QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL

Hi ha cinc nivells de qualificació professional, i els que afecten directament els procediments que desenvolupam a l'article són els tres primers:

Nivell 1. Competència en un conjunt reduït d'activitats de treball relativament simples corresponents a processos normalitzats, amb coneixements teòrics i capacitats bàsiques d'aplicació pràctiques.

Nivell 2. Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades, amb la capacitat d'utilitzar-ne els instruments i les tècniques pròpies, que es refereixen principalment a un treball d'execució que pot ser autònom dins el límit de les tècniques citades. Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de l'activitat i capacitat de comprensió i aplicació del procés.

Nivell 3. Competència en un conjunt d'activitats professionals que requereixen el domini de diverses tècniques i que poden ser executades de forma autònoma. Comporta responsabilitat de coordinació i supervisió de treball tècnic especialitzat. Exigeix la comprensió dels fonaments tècnics i científics de les activitats i l'avaluació dels factors del procés i de les seves repercussions econòmiques.

Malgrat que no és coincident totalment, per comprendre els diferents nivells serveix com a referència la comparació amb els estudis de formació professional reglat del sistema educatiu: formació professional bàsica, cicles de grau mitjà i cicles de grau superior, conduents al títol professional bàsic, de tècnic i de tècnic superior respectivament.

Els nivells corresponents al 4 i 5 no s'han desenvolupat i correspondrien a nivells universitaris.

9. QUÈ ÉS UNA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL?

La definició de qualificació professional indica que és un conjunt de coneixements i capacitats que permeten l'exercici de l'activitat professional conforme a les exigències de la producció i l'ocupació. Seria el que es necessita saber per poder exercir una professió determinada.

10. UNITATS DE COMPETÈNCIA

Cada qualificació professional s'organitza en unitats de competència, conegudes com a UC. La unitat de competència és l'agregat mínim de competències professionals susceptible de reconeixement i acreditació parcial. De fet, seria dividir tot el conjunt de tasques que implica l'exercici d'una professió en diferents porcions. Les unitats de competència estan formades per agrupacions de realitzacions professionals (RP).

Cada unitat de competència porta associat un mòdul formatiu o professional en què es descriu la formació necessària per adquirir aquesta unitat de competència; o sigui, què és el que caldria estudiar si en fos el cas per dominar, per saber exercitar correctament una part de la professió.

Per elaborar les ofertes formatives amb la formació professional del sistema educatiu i la formació professional per a l'ocupació amb els corresponents títols de formació professional o certificats de professionalitat, s'utilitzen el conjunt d'unitats de competència que formen la qualificació professional corresponent.

11. ESTRUCTURA D'UNA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL

Les qualificacions professionals que s'incorporin al Catàleg nacional de qualificacions professionals han de contenir, almenys, els elements següents, sense que això constitueixi una regulació de l'exercici professional:

- a) Les dades d'identificació de la qualificació, a les quals han de figurar la denominació oficial, la família professional a la qual s'inclou, el nivell de la qualificació i un codi alfanumèric.
- b) La competència general, que descriu de forma abreujada la comesa i les funcions essencials del professional.
- c) Les unitats de competència que corresponen a la qualificació.
- d) L'entorn professional, en el qual s'indica, amb caràcter orientador, l'àmbit professional, els sectors productius i les ocupacions o llocs de treball relacionats.
- e) La formació associada, estructurada en mòduls formatius.

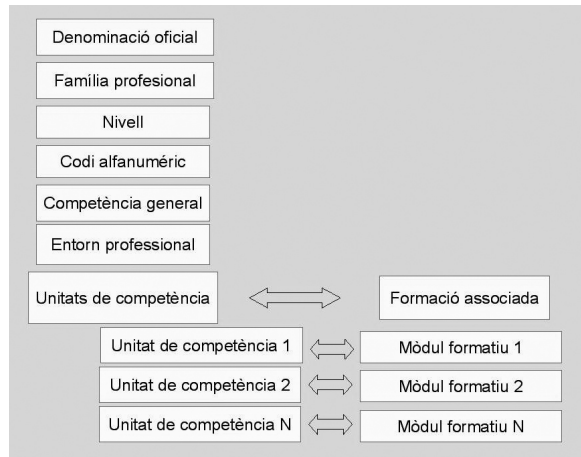

Figura 5. Estructura qualificació professional

Res millor que utilitzar un exemple per explicar tots els elements que conté una qualificació professional:

- a) La denominació oficial és *Cuina*, la família professional *Hoteleria i Turisme*, el nivell de qualificació és el 2 i el codi alfanumèric *HOT093_2*.
- b) La competència general de la qualificació professional de cuina indica, com a petit resum de les tasques fonamentals de la professió, el següent:

Desenvolupar els processos de preelaboració, preparació, presentació i conservació d'elaboracions culinàries i definir ofertes gastronòmiques senzilles aplicant amb autonomia les tècniques corresponents i aconseguir la qualitat i els objectius econòmics establerts respectant les normes i pràctiques de seguretat i higiene en la manipulació alimentària.

- c) Aquesta qualificació conté cinc unitats de competència, que són les següents:

- UC0711_2. Actuar sota normes de seguretat, higiene i protecció ambiental en hostaleria.
- UC0259_2. Definir ofertes gastronòmiques senzilles, fer l'aprovisionament i controlar consums.
- UC0260_2. Preelaborar i conservar tota classe d'aliments.
- UC0261_2. Preparar elaboracions bàsiques de múltiples aplicacions i plats elementals.
- UC0262_2. Preparar i presentar els plats més significatius de les cuines regionals d'Espanya i de la cuina internacional.

- d) L'entorn professional, amb l'especificació de l'àmbit professional, els sectors productius, i les ocupacions i els llocs de treball rellevants:

Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat professional en el departament de cuina en entitats de natura pública o privada amb independència de la seva forma jurídica, de qualsevol dimensió i dedicades a l'hostaleria. Desenvolupa la seva activitat professional per compte d'altri i depèn funcionalment o jeràrquicament d'un superior; encara que també pot treballar per compte propi en petits establiments de restauració. Pot tenir personal a càrrec en ocasions, per temporades o de forma estable. En el desenvolupament de l'activitat professional s'apliquen els principis d'accessibilitat universal i disseny universal o disseny per a totes les persones d'acord amb la normativa aplicable.

Sectors productius

Aquesta qualificació se situa en el sector productiu de l'hostaleria, en el subsector de la prestació de serveis de menjars i begudes, en els quals es desenvolupen processos d'aprovisionament, preelaboració, elaboració i distribució d'elaboracions culinàries. També poden desenvolupar les seves funcions en qualsevol altre sector productiu en el qual es desenvolupin aquest tipus de processos.

Ocupacions i llocs de treball rellevants (els termes de la següent relació d'ocupacions i llocs de treball s'utilitzen amb caràcter genèric i omnicomprensiu de dones i homes)

- Caps de partida
- Cuiners
- Preparadors d'aliments infantils
- Preparadors de precuinats i cuinats
- Cuiners de vaixell

e) I, per acabar, la formació associada, estructurada en mòduls formatius.

Formació associada (810 hores)

Mòduls formatius

MF0711_2. Seguretat, higiene i protecció ambiental en hostaleria (60 hores)

MF0259_2. Ofertes gastronòmiques senzilles i sistemes d'aprovisionament (90 hores)

MF0260_2. Praelaboració i conservació d'aliments (240 hores)

MF0261_2. Tècniques culinàries (240 hores)

MF0262_2. Productes culinaris (180 hores)

12. CONTINGUT I ESTRUCTURA DE LES UNITATS DE COMPETÈNCIA (UC)

Per acabar de definir l'estructura d'una qualificació professional, entrarem amb més detall a les unitats de competència. Aquestes contenen els elements següents:

- a) Les dades d'identificació, en les quals figuren la denominació, el nivell i el codi assignat.
- b) Les realitzacions professionals (RP), enteses com a elements de la competència que estableixen el comportament esperat de la persona, en forma de conseqüències o resultats de les activitats que desenvolupa.
- c) Els criteris de realització, que expressen el nivell acceptable de la realització professional que satisfà els objectius de les organitzacions productives i constitueix una guia per a l'avaluació de la competència professional.
- d) El context professional, que descriu, amb caràcter orientador, els mitjans de producció, els productes i els resultats del treball, la informació utilitzada o generada i aquells elements de natura anàloga que es considerin necessaris per emmarcar la realització professional.

Figura 6. Estructura d'una unitat de competència

Continuant amb la qualificació professional de Cuina com a exemple (Cuina, HOT093_2), i de les cinc unitats de competència, agafarem la UC0259_2, Definir ofertes gastronòmiques senzilles, fer l'aprovisionament i controlar consums.

Comencem amb el punt a): aquí la denominació és “definir ofertes gastronòmiques senzilles, fer l'aprovisionament i controlar consums”; el nivell és el 2, i el codi assignat UC0259_2.

Quant al punt b), en aquesta UC hi ha tres realitzacions professionals (RP):

- RP1. Dissenyar ofertes gastronòmiques senzilles en termes de menús, cartes o anàlegs, de manera que resultin atractives per als clients i en funció dels objectius econòmics de l'establiment de restauració.
- RP2. Sol·licitar i emmagatzemar les mercaderies que resultin necessàries per cobrir les exigències de producció de l'oferta gastronòmica senzilla i perquè es compleixin els objectius econòmics de l'establiment.
- RP3. Col·laborar en l'obtenció dels costos dels plats de l'oferta gastronòmica dissenyada, en funció dels consums a proveïdors i de les vendes efectuades.

A l'apartat d) es fa referència als criteris de realització. Cada realització professional (RP) disposa dels seus criteris de realització (CR). A l'exemple utilitzat, a la UC0259_2, Definir ofertes gastro-

nòmiques senzilles, fer l'aprovisionament i controlar consums, dins l'RPI (dissenyar ofertes gastronòmiques senzilles en termes de menús, cartes o anàlegs, de manera que resultin atractives per als clients i en funció dels objectius econòmics de l'establiment de restauració), hi ha set criteris de realització (CR):

- CRI.1. Les ofertes gastronòmiques senzilles es determinen, tenint en compte:
 - Els mitjans físics, humans i econòmics.
 - El tipus de local i la seva ubicació.
 - Les necessitats i gustos dels clients potencials.
 - El subministrament de les matèries primeres.
 - El tipus de servei que s'ha de dur a terme.
 - Un bon equilibri, tant en la varietat com en l'ordre i els costos.
 - L'estacionalitat dels productes, entre d'altres.
- CRI.2. Les pautes bàsiques de dietètica i nutrició, quan sigui necessari elaborar un plat amb una composició nutricional determinada o substituint-ne algun dels ingredients, s'apliquen seguint les indicacions de personal qualificat.
- CRI.3. La qualitat de les matèries primeres es determina, col·laborant amb qui correspongui, en funció de les característiques qualitatives identificades prèviament a la fitxa d'especificació tècnica.
- CRI.4. Les fitxes d'especificació tècnica s'actualitzen periòdicament en el suport establert i d'acord amb els canvis que s'han produït al mercat i a l'oferta gastronòmica de l'establiment.
- CRI.5. La roda d'ofertes gastronòmiques senzilles o els suggeriments del dia es proposen tenint en compte tant els productes de temporada com la possible incorporació d'articles nous.
- CRI.6. El sistema de rotació de les ofertes senzilles dissenyades s'estableix, en col·laboració amb qui correspongui, de manera que permet canviar-les segons l'evolució dels hàbits i gustos de la clientela.
- CRI.7. La col·laboració en la presentació impresa de les ofertes gastronòmiques senzilles s'efectua proposant denominacions suggeridores per a les elaboracions culinàries que la componen.

I, per acabar, l'apartat d) en aquesta UC (recordem la UC0259_2) indica el següent:

Context professional, amb tres subapartats:

Mitjans de producció

Equips i programes informàtics específics. Equips i instruments de mesura. Magatzems. Equips de

refrigeració. Matèries primeres, mercaderies i material de condicionament i etiquetatge. Oferta gastronòmica de l'establiment.

Productes i resultats

Oferta gastronòmica senzilla dissenyada. Fitxes d'especificació tècnica actualitzades. Col·laboració a l'establiment del sistema de rotació de l'oferta gastronòmica. Propostes de denominacions suggeridores per als plats de cuina de l'oferta de l'establiment. Full de comanda formalitzat. Registre emplenat amb les dades corresponents a recepció, emmagatzematge i distribució de les mercaderies en els suports establerts. Col·laboració per a l'obtenció de costos i consums.

Informació utilitzada o generada

Mitjans de documentació culinària (revistes del sector, informació digital). Pautes bàsiques de dietètica i nutrició. Ordres de treball. Estoc d'existències i de les previsions de producció. Manuals de funcionament d'equips, maquinària i instal·lacions per a recepció i emmagatzematge de mercaderies. Instruccions de seguretat, ús i manipulació de productes de neteja. Documents normalitzats com comunicats de consum, vals de comandes, albarans i fitxes de magatzem. Taules de temperatures de conservació d'aliments. Normativa aplicable de manipulació d'aliments, mediambiental i de riscos laborals.

BLOC 2. EL PROCEDIMENT PER ACREDITAR LES COMPETÈNCIES PROFESSIONALS ADQUIRIDES A TRAVÉS DE L'EXPERIÈNCIA LABORAL O DE VIES NO FORMALS DE FORMACIÓ

13. PER QUÈ AQUEST PROCEDIMENT?

Com s'ha dit a la introducció, molts de treballadors no han pogut aprofitar les possibilitats de formació dels dos sistemes (educació i ocupació) i han adquirit les seves competències professionals mitjançant l'experiència professional o la formació no formal. Per tant, tenen les competències professionals, estan capacitats per desenvolupar una activitat professional, però no disposen de cap acreditació oficial.

14. FINALITAT DEL PROCEDIMENT

Es poden descriure nombroses finalitats del procediment; per exemple, millorar la integració laboral, la promoció professional i el reconeixement social dels candidats, o fomentar la cultura de l'aprenentatge permanent, la formació al llarg de la vida i, en aquest sentit, afavorir la reincorporació dels candidats als sistemes educatius. És un fet que les empreses requereixen treballadors eficients i que millorin contínuament la seva qualificació professional per poder atendre els canvis constants del sistema productiu. També s'inclou com a finalitat afavorir la lliure circulació de treballadors dins la Unió Europea. Dins tots aquests aspectes és important el de la millora del reconeixement social dels candidats pel que representa de millora de l'autoestima personal i potencia, entre d'altres, el fet de voler continuar la formació, voler continuar uns estudis.

15. COM ÉS EL PROCEDIMENT?

És un procediment estructurat que permet comprovar (avaluar), mitjançant l'aportació documental i la realització de diferents tipus de proves, si n'és el cas, si una persona és capaç de desenvolupar de manera competent les funcions pròpies d'una professió tal com estan especificades al Catàleg nacional de les qualificacions professionals (CNCP), amb els criteris de realització (CR) i realitzacions professionals (RP) corresponents.

S'anomena *candidat* la persona que participa en el procediment. El procediment valora l'experiència professional segons el referent: les unitats de competència de la qualificació professional. En cap moment es jutja la professionalitat del candidat, només es valora si sap fer el que indica la qualificació professional. Un candidat pot fer una feina excel·lent en el seu lloc de feina, però pot estar, per exemple, limitat a unes tasques molt concretes i específiques, i això no garanteix una avaluació positiva en aquest procediment. Un exemple molt aclaridor podria ser el d'un mecànic de cotxe que sols treballa amb la reparació de pneumàtics o el d'un cuiner que treballa en una pizzeria; aquests treballadors poden ser uns excel·lents professionals, però no podrien demostrar en el procediment que són competents a totes les unitats de competència (UC) de què consta la qualificació professional a la qual aspiren.

El procediment té tres fases. Després de la inscripció hi ha una fase d'assessorament en la qual un assessor assignat l'informarà i aconsellarà perquè tingui més possibilitats de superar la fase d'avaluació. La fase d'avaluació és la segona, i aquí una persona avaluadora assignada comprovarà amb diferents instruments la competència professional del candidat. I una darrera etapa del procediment d'acreditació de la competència professional en la qual es lliurarà l'acreditació de les UC superades en el procés d'avaluació.

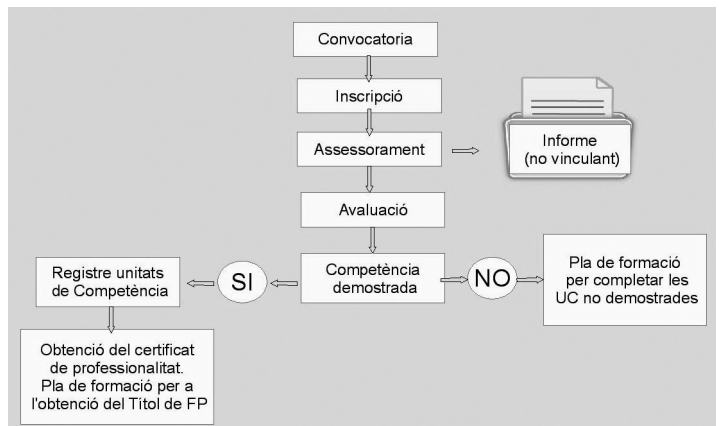

Figura 7. Procediment d'acreditació

16. QUÈ ES POT ACONSEGUIR PARTICIPANT EN EL PROCEDIMENT?

Primerament i fonamentalment un certificat d'acreditació de les unitats de competència (UC) de la qualificació professional en què s'ha inscrit i que han resultat demostrades a la fase d'avaluació.

A partir d'aquesta acreditació, si han resultat demostrades totes les UC d'una qualificació professional i aquesta té un certificat de professionalitat, es pot sol·licitar a les oficines del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB).

Un certificat de professionalitat també es pot obtenir cursant els mòduls professionals de què consta. Una opció a tenir en compte és que si no s'han superat totes les UC en el procés d'acreditació de la qualificació professional, en el cas de les demostrades es pot sol·licitar l'exempció del mòdul formatiu per només cursar les no demostrades i completar així la resta de la formació per obtenir el certificat de professionalitat.

17. CERTIFICAT DE PROFESSIONALITAT

És l'acreditació oficial de les qualificacions professionals del Catàleg nacional a l'àmbit de l'Administració laboral que acredita la capacitat per al desenvolupament d'una activitat laboral. Configura un perfil professional entès com a conjunt de competències professionals identificable en el sistema productiu, reconegut i valorat en el mercat laboral.

18. TÍTOL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL

L'altra opció fa referència al títol de formació professional. Acredita les qualificacions i competències adquirides per la via formal i assegura un nivell de formació que inclou competències professionals, personals i socials. En l'àmbit del sistema educatiu, els títols de formació professional són el de tècnic auxiliar, el de tècnic i el de tècnic superior, que s'obtenen mitjançant els ensenyaments de formació professional bàsica i dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior.

Si en el procés d'acreditació de les competències professionals es tenen com a demostrades (acreditades) totes les unitats de competència que recull el títol, ja sigui de tècnic o de tècnic superior, això permetrà convalidar els mòduls professionals associats a aquest títol. La condició és que per sol·licitar convalidacions primerament s'han de matricular al cicle formatiu corresponent i, per a això, és necessari reunir els requisits d'accés.

Els requisits d'accés als ensenyaments de formació professional són els següents:

- Per al títol de tècnic auxiliar és necessari haver cursat el primer cicle de l'ESO.
- Per al títol de tècnic és necessari estar en possessió del títol de graduat en educació secundària (ESO), el de tècnic auxiliar o estudis equivalents, o haver superat la prova d'accés corresponent.
- Per al títol de tècnic superior és necessari estar en possessió del títol de batxiller, de grau mitjà o estudis equivalents, o haver superat la prova d'accés corresponent.

19. QUAN ES CONVOCA EL PROCEDIMENT I AMB QUINES QUALIFICACIONS PROFESSIONALS?

La normativa indica que hi ha d'haver una convocatòria a l'any, però els darrers anys s'han efectuat anualment dues convocatòries. Els criteris que se segueixen per establir quines qualificacions es convoquen són els següents:

- Peticions individuals, que es poden fer a la pàgina web de l'IQPIB o per escrit. Aquí la dificultat que es presenta és que hi sol haver moltes peticions, però de molts tipus de qualificacions, cosa que dificulta que es puguin concretar en unes de determinades que representin un nombre significatiu de peticions. Aquest nombre no té perquè ser gaire elevat per poder prendre'l en consideració.
- Llistes de reserva de convocatòries anteriors. Si en una convocatòria anterior hi ha més demandes que places ofertes i queden suficients candidats sense opció de formar part del procés, és un factor per repetir la qualificació a una pròxima convocatòria.
- Peticions d'agents socials. En aquest cas són importants les peticions que arriben de confederacions empresarials i sindicats, perquè amb la seva proximitat al món laboral coneixen de primera mà les necessitats dels diferents sectors perquè els treballadors puguin disposar de l'acreditació.
- Administració pública. Ja sigui de diferents conselleries del Govern de les Illes Balears, com dels consells insulars o dels ajuntaments. Aquí s'inclouen les peticions del SOIB. Com s'ha comentat anteriorment, hi ha una coordinació molt important amb el SOIB i és un interlocutor que també coneix de molt a prop les possibles necessitats dels diferents sectors productius de les Illes Balears.
- Normativa que hi obligui. Hi ha moments en què una norma, autonòmica o estatal, estableix que els treballadors, per poder exercir la seva professió, han de disposar de l'acreditació de la qualificació professional corresponent. Quan es dona aquesta situació la norma estableix uns terminis perquè hi hagi el temps suficient que permeti que es puguin dur a terme les convocatòries per cobrir les necessitats del col·lectiu determinat. Així ha passat amb les qualificacions professionals, per exemple, d'educació infantil o de transport sanitari.

20. CONVOCATÒRIES DEL PROCEDIMENT

Les convocatòries són resolucions del conseller d'Educació i Universitat i es publiquen al BOIB i a la pàgina web de l'IQPIB. Entre d'altres aspectes s'hi indiquen:

- els requisits de participació,
- les taxes,
- les qualificacions professionals i el nombre de places convocades,
- les fases del procediment,
- les seus de cada qualificació professional,
- la presentació de la documentació,
- la sol·licitud d'inscripció al procediment,
- la inscripció i el desenvolupament de la fase d'assessorament,
- la inscripció i el desenvolupament de la fase d'avaluació,
- el pla de formació,
- la fase d'acreditació i registre de la competència professional,

- les compensacions econòmiques per a les persones designades com a membres de les comissions d'avaluació i,
- com a annex, cadascuna de les qualificacions professionals que es convoquen amb indicació de la família professional, el nivell, el codi, el real decret que la regula, les places convocades, la relació de cadascuna de les unitats de competència, el real decret que regula el certificat de professionalitat i/o el títol de formació professional, si n'és el cas, i la relació de seus, principal a Mallorca i auxiliars a Menorca i Eivissa-Formentera, constituïdes per instituts d'educació secundària (IES) o centres integrats de formació professionals (CIFP).

21. SOL·LICITUD D'INSCRIPCIÓ AL PROCEDIMENT

En el termini establert a la convocatòria corresponent, les persones interessades a participar han d'emplenar la sol·licitud d'inscripció telemàtica, a la qual s'accedeix a través de la pàgina web de l'IQPIB. Posteriorment la sol·licitud d'inscripció i la resta de documentació acreditativa, com és el cas de l'experiència laboral en les unitats de competència de les qualificacions professionals que es volen acreditar, s'han de presentar on indiqui la convocatòria. Dins el canvi i la millora constant del procés la tendència és que no es tramiti cap a l'Administració, ni consegüentment després cap a les comissions avaluadores, cap document en paper, de manera que tot es faci digitalment; això implica que el ciutadà haurà d'escajar en un futur tots els documents i adjuntar-los en el mateix moment de la inscripció telemàtica.

La inscripció també implica el pagament d'unes taxes, que es fa directament en el mateix procés d'inscripció telemàtica, en connexió amb l'Agència Tributària de les Illes Balears (l'any 2018 eren de 5,55 €).

22. REQUISITS PER A LA PARTICIPACIÓ

Les persones que vulguin participar en el procediment han de complir els requisits següents:

- Tenir la nacionalitat espanyola, haver obtingut el certificat de registre de ciutadania comunitària o la targeta de familiar de ciutadà de la Unió Europea, o ser titular d'una autorització de residència o de residència i treball a Espanya en vigor, en els termes establerts en la normativa espanyola d'estrangeria i immigració.

- Tenir l'edat corresponent, així com l'experiència laboral o formació relacionada amb les unitats de competència de les qualificacions professionals que es volen acreditar, d'acord amb el que figura a continuació:

Nivell I	
Edat	18 anys complerts.
Experiència laboral	Almenys 2 anys, amb un mínim de 1.200 hores treballades en total els darrers 10 anys.
Formació	Almenys 200 hores de formació relacionada amb les unitats de competència els darrers 10 anys.

Nivells 2 i 3	
Edat	20 anys complerts.
Experiència laboral	Almenys 3 anys, amb un mínim de 2.000 hores treballades en total els darrers 10 anys.
Formació	Almenys 300 hores de formació relacionada amb les unitats de competència els darrers 10 anys.

En el cas que el nombre de sol·licituds que compleixin els requisits sigui inferior al nombre de places establertes a la convocatòria, totes les persones que compleixin els requisits resulten admeses en el procediment.

Si el nombre de sol·licituds és superior al nombre de places establert en la convocatòria, s'ha d'aplicar un barem que s'especifica a les diferents convocatòries.

23. QUI NO POT PARTICIPAR EXPRESSAMENT EN EL PROCEDIMENT?

A les diferents convocatòries s'especifica que no poden participar en el procediment les persones que es troben en una de les condicions següents:

- a) Tenir un títol de formació professional o un certificat de professionalitat que contingui les unitats de competència a les quals es vol presentar en aquesta convocatòria.
- b) Estar matriculat, en el moment de la inscripció, en una oferta formativa del sistema educatiu o una acció formativa per a l'ocupació que contengui unitats de competència per a les quals sol·licita l'avaluació i l'acreditació.
- c) Estar participant en un procediment d'acreditació de competències professionals en el qual les unitats de competència siguin les mateixes que se sol·liciten a la convocatòria de què es tracta.

24. FASE D'ASSESSORAMENT

Un aspecte no menys important del procediment és la necessitat de recordar que els candidats admesos al procediment que apareixen a les llistes definitives s'han d'inscriure en un nou termini establert a la convocatòria a la fase següent, la d'assessorament.

La característica principal d'aquesta fase és, d'una banda, que els candidats han de preparar el dossier amb tota la documentació relativa a l'historial professional i formatiu relacionat amb les unitats de competència que s'han d'avaluar, d'acord amb els criteris establerts al manual per a l'elaboració del dossier que es troba disponible a la pàgina web (posteriorment s'expliquen les característiques del dossier).

En aquest moment s'assigna un assessor al candidat, el qual és un professional habilitat per a aquesta tasca relacionada amb les unitats de competència. L'assessor assignat es posa en contacte amb el candidat, preferentment per correu electrònic, per presentar-se i establir un primer contacte.

L'assessor revisa i proposa, si escau, millorar i completar la documentació rellevant per a la descripció del perfil i la trajectòria professional de la persona candidata (dossier, qüestionaris d'autoavaluació, comprovació de la formació, etc.). Aquest aconsella el candidat sobre la conveniència o no d'inscriure's a l'avaluació de determinades unitats de competència i l'informa sobre la formació complementària necessària per acreditar les UC. En acabar, elabora un informe d'assessorament, que no és vinculant. Independentment de l'opinió de l'assessor, el candidat pot decidir sempre si s'inscriu a la fase d'avaluació.

Totes aquestes actuacions es concreten en almenys una entrevista presencial i potser alguna comunicació per correu electrònic o per via telefònica.

25. QUÈ ÉS EL DOSSIER?

El dossier professional del candidat és una recopilació ordenada de totes les evidències documentals que presenta que demostren que ha adquirit les competències que vol acreditar. És obligatori en el procediment de valoració de la competència professional i té com a principal finalitat facilitar la tasca dels assessors i avaluadors. El dossier s'ha de presentar en el moment de fer la inscripció a la fase d'assessorament.

Al dossier es recull de manera ordenada tota la informació documentada tant de l'experiència professional com de les activitats formatives que ha desenvolupat el candidat al llarg de la seva vida professional.

En el procés d'acreditació el primer que rep el dossier és l'assessor, que una vegada revisat podrà proposar al candidat suggeriments, tant de la composició com de les mancances que pugui detectar per demostrar determinades unitats de competència, i redactarà per la seva banda un informe orientatiu. Després, a la fase d'avaluació, el dossier serà un document clau per a l'avaluador per establir la demostració de les corresponents unitats de competència de què consta la qualificació, la necessitat de fer proves simulades, etc.

Perquè la documentació que recull el dossier estigui organitzada s'estableixen unes instruccions tant pel que fa a la carpeta física que la conté com un índex de com ordenar tota la documentació.

La documentació hauria d'estar formada, entre d'altres, per exemple, per una carta de presentació manuscrita que indiqui qui es presenta, a què es presenta, quins mèrits aporta, el currículum, documents fotogràfics de la pròpia activitat professional —si és possible—, documents per justificar l'historial professional (vida laboral, certificats d'empresa, descripció d'una jornada laboral, etc.), documentació que justifiqui la formació realitzada i el qüestionari d'autoavaluació.

26. FASE D'AVALUACIÓ DE LA COMPETÈNCIA PROFESSIONAL

Les persones que hagin finalitzat la fase d'assessorament han de presentar la inscripció a la fase d'avaluació a les unitats de competència que considerin. Com ja s'ha dit, independentment de l'informe de l'assessor, que no és vinculant, el candidat pot sol·licitar l'avaluació de les unitats de competència (pot estar d'acord amb els consells de l'assessor o no). A la inscripció s'ha de fer constar expressament a quines unitats de competència s'inscriu perquè l'avaluació de la competència professional de la persona candidata s'ha de fer de cadascuna de les unitats de competència a les quals s'ha inscrit.

En aquesta fase s'assigna al candidat un avaluador, que és el professional especialista habilitat com a tal que analitza el dossier presentat i l'informe de l'assessorament. Igual que en la fase anterior, una vegada que es publiquen les llistes definitives dels admesos a la fase d'avaluació l'avaluador assignat es posa en contacte amb el candidat, preferentment per correu electrònic per presentar-se i establir un primer contacte. Aquesta avaluació té com a objecte comprovar si es demostra la competència professional requerida en les realitzacions professionals, en els nivells establerts en els criteris de realització i en una situació de treball, real o simulada, fixada a partir del context professional.

Almenys una de les intervencions amb l'avaluador ha de ser presencial. L'avaluador informa el candidat amb anterioritat, i durant el termini que marca la convocatòria, del lloc i l'hora en què tindrà lloc l'entrevista o entrevistes establertes. El lloc és preferentment el centre seu que s'indica a la convocatòria per a cadascuna de les qualificacions professionals, i que habitualment és un institut d'educació secundària o un centre integrat de formació professional on s'imparteixen estudis de formació professional de la família professional convocada, per si fos necessari la utilització de les seves instal·lacions en cas que l'avaluador dugués a terme algun tipus de prova pràctica.

L'avaluador aplica les proves necessàries per a cada candidat segons el seu perfil (entrevista professional, prova pràctica professional de competència, simulació de situacions professionals, observació en el lloc de treball, qüestionari, etc.) i reflecteix al final els resultats en una acta d'avaluació en què indica les unitats de competència (UC) demostrades o no demostrades.

27. FASE D'ACREDITACIÓ I REGISTRE DE LA COMPETÈNCIA PROFESSIONAL

Als candidats que superin el procés d'avaluació se'ls expedeix una acreditació de cadascuna de les unitats de competència (UC) en què hagin demostrat la seva competència professional. L'expedició de l'acreditació correspon a l'IQPIB. Les acreditacions s'inscriuen en un registre de caràcter estatal per a les unitats de competència (UC) acreditades.

El candidat rep al final del procés un pla de formació i orientació sobre com completar la formació per obtenir un certificat de professionalitat o un títol de formació professional.

Si s'acrediten totes les UC es pot sol·licitar l'expedició del certificat de professionalitat corresponent. Si s'acredita alguna de les UC es pot sol·licitar l'exempció del mòdul formatiu associat. També

es podria matricular al cicle formatiu corresponent (si té els requisits d'accés) i, després, es pot sol·licitar la convalidació dels mòduls professionals associats a les UC acreditades.

28. QUI SÓN ELS ASSESSORS O AVALUADORS?

Els professionals que participen en el procés com a assessors o avaluadors són experts en les UC objecte d'acreditació de la qualificació professional corresponent i han rebut la formació necessària per obtenir l'habilitació. La normativa específica quins són els requisits per ser assessor i/o avaluador.

Els requisits que han de concórrer en tot cas per obtenir l'habilitació per exercir les funcions d'assessorament i/o avaluació són:

- a) Tenir una experiència d'almenys quatre anys en algun dels col·lectius següents: professorat pertanyent als cossos de catedràtics, professorat d'ensenyament secundari o tècnics de formació professional, amb atribució docent en la família professional corresponent; formadors especialitzats en les unitats de competència que s'especifiquin, i professionals experts en les unitats de competència que s'especifiquin.
- b) Superar un curs de formació específica organitzat per l'IQPIB.

29. CURSOS D'HABILITACIÓ PER A ASSESSORS O AVALUADORS

L'IQPIB, amb una periodicitat d'un per any com a mínim, convoca cursos. Formalment el nom és *curs de formació específica*: per a l'habilitació com a assessors i avaluadors de les unitats de competència de diverses qualificacions professionals o per al procediment de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral o vies no formals de formació.

Una vegada publicada la convocatòria hi ha un procés d'inscripció telemàtica, amb una presentació de documentació relacionada principalment amb la justificació d'experiència laboral, la qual ha de permetre una possible selecció en el cas que hi hagi més inscripcions que places ofertes.

El curs té com a finalitat dotar les persones participants dels coneixements i les eines necessàries per tal de poder actuar com a assessors, avaluadors o membres d'una comissió d'avaluació en els procediments d'acreditació de competències per l'experiència professional o vies no formals de formació que es convoquin.

A les darreres convocatòries el curs tenia una durada total de 60 hores de formació semipresencial. S'utilitzava la plataforma educativa Moodle, i 5 sessions eren de formació presencial obligatòries.

Cal indicar, igualment, que l'habilitació que reben les persones que superen el curs té tota la validesa a l'efecte de les convocatòries del procediment d'acreditació de les competències professionals que facin tant l'Administració general de l'Estat com les diferents comunitats autònomes.

30. COM PUC SABER SI DISPÒS DE LES COMPETÈNCIES PROFESSIONALS PER SUPERAR AMB ÈXIT EL PROCEDIMENT?

Utilitzant eines disponibles, com és el cas dels qüestionaris d'autoavaluació per als treballadors. L'INCUAL ha dissenyat uns qüestionaris de cada qualificació professional i de cada unitat de competència, que són de gran utilitat per conèixer un mateix si disposa de les competències professionals per presentar-se amb possibilitats al procés d'acreditació.

Els qüestionaris permeten, amb la descripció que es fa d'una tasca determinada, contestar amb quatre possibles opcions, i es demana que es contesti amb el domini que es consideri més ajustat. Aquestes són:

1. No ho sé fer.
2. Ho puc fer amb ajuda.
3. Ho puc fer sense necessitar ajuda.
4. Ho puc fer sense necessitar ajuda, i fins i tot podria formar un altre treballador.

Per exemple:

1.1. Determinar les ofertes gastronòmiques senzilles, tenint en compte:

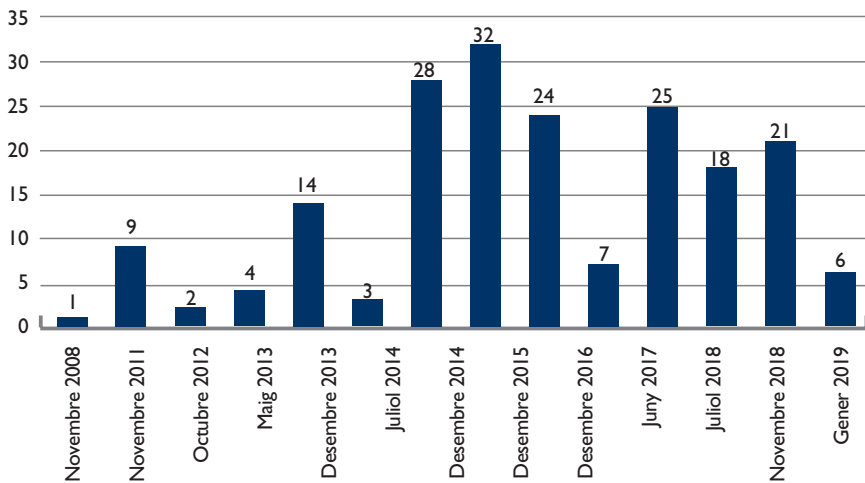
- Els mitjans físics, humans i econòmics.
- El tipus de local i la seva ubicació.
- Les necessitats i gustos dels clients potencials.
- El subministrament de les matèries primeres.
- El tipus de servei que s'ha de dur a terme.
- Un bon equilibri, tant en la varietat com en l'ordre i els costos.
- L'estacionalitat dels productes, entre d'altres.

Aquí s'hauria de contestar amb una de les quatre opcions possibles. En acabar el qüestionari d'autoavaluació el mateix ciutadà pot valorar quina és la seva competència professional. Per exemple, si hi ha majoritàriament respostes de 3 i 4, amb moltes possibilitats d'èxit podria obtenir l'acreditació professional. En canvi, si majoritàriament són 1 i 2, possiblement necessiti tenir més experiència o formació abans d'inscriure's al procediment.

BLOC 3

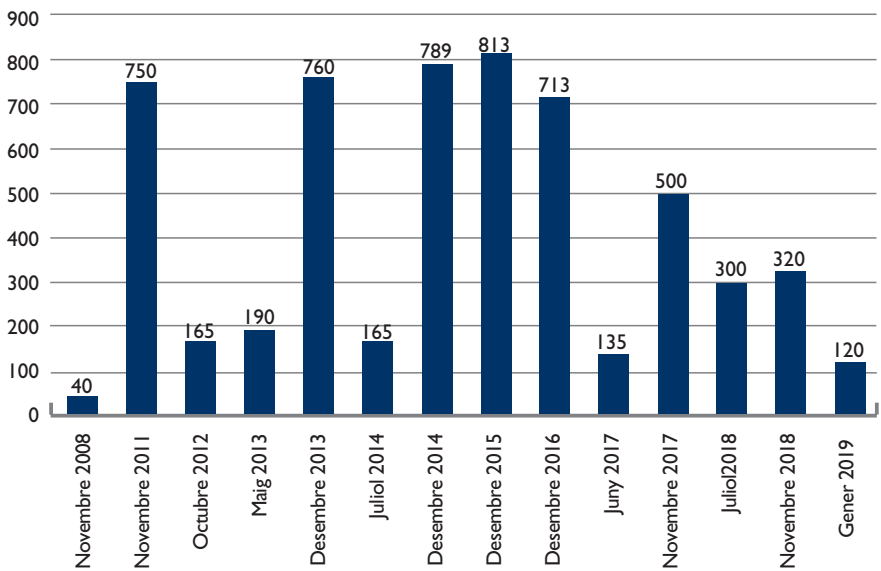
31. ESTADÍSTIQUES: NOMBRE DE CONVOCATÒRIES

GRÀFIC 1: NOMBRE DE QUALIFICACIONS CONVOCADES

32. ESTADÍSTIQUES: NOMBRE DE PLACES

GRÀFIC 2: NOMBRE DE PLACES CONVOCADES

33. RELACIÓ DE TOTES LES QUALIFICACIONS QUE S'HAN CONVOCAT EN DIFERENTS CONVOCATÒRIES REALITZADES DES DE L'ANY 2008 FINS AL GENER DE 2019

CODI	QUALIFICACIÓ	nombre de convocatòries
1 ADG084_3	Administració de recursos humans	2
2 ADG305_1	Operacions auxiliars de serveis administratius i generals	1
3 ADG306_1	Operacions de gravació i tractament de dades i documents	1
4 ADG307_2	Activitats administratives de recepció i atenció al client	1
5 ADG308_2	Activitats de gestió administrativa	5
6 ADG309_3	Assistència a la direcció	1
7 ADG310_3	Assistència documental i de gestió en despaxos i oficines	1
8 AFD096_2	Socorrisme en instal·lacions aquàtiques	1
9 AFD097_3	Condicionament físic a sala d'entrenament polivalent	1
10 AFD159_2	Guia per itineraris de baixa i mitja muntanya	2
11 AFD162_3	Condicionament físic en grup amb suport musical	1
12 AFD338_2	Guia per barrancs secs o aquàtics	1
13 AFD340_2	Socorrista en espais aquàtics naturals	4
14 AFD539_3	Coordinació de serveis de socorrisme a instal·lacions i espais naturals aquàtics	2
15 AGA164_1	Activitats auxiliars en vivers, jardins i centres de jardineria	1
16 AGA168_2	Instal·lació i manteniment de jardins i zones verdes	1
17 AGA345_2	Repoblacions forestals i tractaments silvícoles	1
18 AGA348_3	Gestió i manteniment d'arbres i palmeres ornamentals	1
19 AGA399_1	Activitats auxiliars en conservació i millora de muntanyes	1
20 AGA457_2	Activitats de floristeria	1
21 AGA488_3	Assistència a l'atenció clínica en centres veterinaris	1
22 COM411_1	Activitats auxiliars de magatzem	1
23 COM412_1	Activitats auxiliars de comerç	1
24 COM631_2	Activitats de gestió del petit comerç	1
25 ELE043_2	Muntatge i manteniment d'infraestructures de telecomunicacions en edificis	1
26 ELE189_2	Muntatge i manteniment de sistemes de telefonia i infraestructures de xarxes locals de dades	1
27 ELE255_1	Operacions auxiliars de muntatge d'instal·lacions electrotècniques i de telecomunicacions en edificis	1
28 ELE257_2	Muntatge i manteniment d'instal·lacions elèctriques de baixa tensió	6
29 ENA261_2	Muntatge i manteniment d'instal·lacions solars fotovoltaïques	1
30 ENA472_2	Muntatge, posada en servei, manteniment, inspecció i revisió d'instal·lacions receptores i aparells de gas	1

	CODI	QUALIFICACIÓ	nombre de convocatòries
31	HOT091_1	Operacions bàsiques de cuina	2
32	HOT092_1	Operacions bàsiques de restaurant i bar	2
33	HOT093_2	Cuina	5
34	HOT094_3	Recepció	1
35	HOT095_3	Venda de serveis i productes turístics	1
36	HOT222_1	Operacions bàsiques de pisos en allotjaments	1
37	HOT327_2	Serveis de bar i cafeteria	2
38	HOT328_2	Serveis de restaurant	2
39	HOT330_3	Creació i gestió de viatges combinats i esdeveniments	1
40	HOT331_3	Direcció en restauració	1
41	HOT333_3	Gestió de pisos i neteja en allotjaments	1
42	HOT335_3	Guia de turistes i visitants	1
43	IFC298_2	Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics	1
44	IFC299_2	Operació de xarxes departamentals	1
45	IFC300_2	Operació de sistemes informàtics	1
46	IFC361_1	Operacions auxiliars de muntatge i manteniment de sistemes microinformàtics	1
47	IMA369_2	Muntatge i manteniment d'instal·lacions de climatització i de ventilació-extracció	1
48	IMA040_2	Muntatge i manteniment d'instal·lacions frigorífiques	3
49	IMA367_1	Operacions de lampisteria i calefacció-climatització domèstica	1
50	IMA368_2	Muntatge i manteniment d'instal·lacions calorífiques	2
51	IMA369_2	Muntatge i manteniment d'instal·lacions frigorífiques	1
52	IMA369_2	Muntatge i manteniment d'instal·lacions de climatització i ventilació-extracció	2
53	IMA568_2	Instal·lació i manteniment d'ascensors i altres equips fixos d'elevació i transport	1
54	IMPI19_2	Perruqueria	4
55	IMPI20_2	Serveis estètics d'higiene, depilació i maquillatge	1
56	IMPI21_2	Cures estètiques de mans i peus	1
57	IMP248_3	Massatges estètics i tècniques sensorials associades	1
58	IMS077_3	Assistència a la realització a televisió	1
59	IMS294_3	Càmera de cinema, vídeo i televisió	2
60	IMS296_3	Muntatge i post-producció d'audiovisuals	1
61	IMS435_2	Operacions de producció de laboratori d'imatge	1
62	IMS440_3	Producció en laboratori d'imatge	1
63	IMS441_3	Producció fotogràfica	1
64	SAN 025_2	Transport sanitari	5

	CODI	QUALIFICACIÓ	nombre de convocatòries
65	SAN122_2	Atenció sanitària a víctimes múltiples i catàstrofes	5
66	SAN123_2	Farmàcia	1
67	SAN489_3	Higiene bucodental	1
68	SAN491_3	Tanatopraxia	1
69	SAN626_3	Documentació sanitària	1
70	SAN668_1	Trasllat i mobilització d'usuaris/es i/o pacients, documentació i materials en centres sanitaris	2
71	SEA026_2	Operacions d'estacions de tractament d'aigües	1
72	SEA028_2	Serveis per al control de plagues	3
73	SEA029_2	Vigilància i seguretat privada	1
74	SEA129_2	Extinció d'incendis i salvament	3
75	SEA251_3	Gestió de serveis per al control d'organismes nocius	2
76	SEA534_2	Prevenició d'incendis i manteniment	3
77	SEA595_2	Operacions de vigilància i extinció d'incendis forestals i suport a contingències en el medi natural i rural	3
78	SEA647_3	Teleoperacions d'atenció, gestió i coordinació d'emergències	2
79	SSC089_2	Atenció socio sanitària a persones al domicili	4
80	SSC090_3	Educació d'habilitats d'autonomia personal i social	1
81	SSC319_1	Neteja de superfícies i mobiliari en edificis i locals	1
82	SSC320_2	Atenció socio sanitària a persones dependents en institucions socials	8
83	SSC322_3	Educació infantil	5
84	SSC323_3	Inserció laboral de persones amb discapacitat	1
85	SSC444_3	Atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials (ACNEE) en centres educatius	3
86	SSC448_3	Docència de la formació per a l'ocupació	3
87	SSC450_3	Promoció i intervenció socioeducativa amb persones amb discapacitat	1
88	SSC564_2	Dinamització d'activitats de temps lliure educatiu infantil i juvenil	2
89	SSC565_3	Direcció i coordinació d'activitats de temps lliure educatiu infantil i juvenil	2
90	SSC567_3	Informació juvenil	2
91	TMV047_2	Manteniment de sistemes de transmissió de força i trens de rodatge de vehicles automòbils	4
92	TMV044_2	Pintura de vehicles	1
93	TMV048_2	Manteniment del motor i dels seus sistemes auxiliars	3
94	TMV049_2	Planificació i control de l'àrea de carrosseria	1
95	TMV050_3	Planificació i control de l'àrea d'electromecànica	1
96	TMV194_1	Operacions auxiliars de manteniment de carrosseria de vehicles	1
97	TMV195_1	Operacions auxiliars de manteniment en electromecànica de vehicles	1
98	TMV197_2	Manteniment dels sistemes elèctrics i electrònics de vehicles	2

CODI		QUALIFICACIÓ	nombre de convocatòries
99	TMV452_1	Operacions auxiliars de manteniment d'elements estructurals i de recobriments de superfícies d'embarcacions esportives i d'esbarjo	1
100	TMV453_1	Operacions auxiliars de manteniment de sistemes i equips d'embarcacions esportives i d'esbarjo	1
101	TMV553_2	Manteniment d'aparells d'embarcacions esportives i d'esbarjo	1
102	TMV554_2	Manteniment d'instal·lacions de sistemes elèctrics i electrònics d'embarcacions esportives i d'esbarjo	2
103	TMV555_2	Manteniment de la planta propulsora, màquines i equips auxiliars d'embarcacions esportives i d'esbarjo	4
104	TMV557_2	Pintura, reparació i construcció d'elements de plàstic reforçat amb fibra d'embarcacions esportives i d'esbarjo	4

34. ENLLAÇOS D'INTERÈS:

Catàleg nacional de les qualificacions professionals (CNCP). <http://incual.mecd.es/bdc>

Institut Nacional de les Qualificacions (INCUAL). <http://incual.mecd.es/inicio>

Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears (IQPIB). <http://www.caib.es/sites/iqipib/ca/inici/?campa=yes>

Qüestionaris d'autoavaluació (enllaç a INCUAL). <https://incual.mecd.es/instrumentos/nivel1/deportivas>

35. NORMATIVA DE REFERÈNCIA:

¹ Decret 104/2001, de 20 de juliol, de creació de l'Institut de Qualificacions Professionals de les Illes Balears (BOIB núm. 91, de 31 de juliol de 2001).

² Decret 39/2000, de 10 de març, pel qual es crea i es regula el Consell de Formació Professional de les Illes Balears (BOCAIB núm. 44, de 6 d'abril de 2000).

³ Decret 55/2011, de 20 de maig, regulador de l'estructura organitzativa del procediment de reconeixement de les competències professionals adquirides per l'experiència laboral o vies no formals de formació a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 81, de 2 de juny de 2011).

⁴ Llei 1/1986, de 7 de gener, per la qual es crea el Consell General de Formació Professional (BOE núm. 9, de 10 de gener de 1986).

⁵ Reial decret 1128/2003, de 5 de setembre, pel qual es regula el Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals (BOE núm. 223, de 17 de setembre de 2003).

Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral (BOE núm. 205, de 25 d'agost de 2009).

Resolució del conseller d'Educació i Universitat de 16 de gener de 2019 per la qual es convoca el procediment per acreditar les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació (ACREDITA 2018-2019) (BOIB de 24 de gener).

Resolució de la directora general de Formació Professional i Formació del Professorat de 20 de novembre de 2018 per la qual es convoca un curs de formació específica per a l'habilitació com a assessors i avaluadors de les unitats de competència de diverses qualificacions professionals per al procediment de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral o vies no formals de formació (BOIB núm. 146, de 22 de novembre).

36. CONCLUSIONS

El procediment per acreditar les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació, malgrat que d'entrada té una certa complexitat per a la persona que es presenta, es podria resumir amb els punts importants a tenir en compte següents:

- La persona ha de reunir els requisits per poder participar en el procés, aspecte primordial.
- Una vegada publicada la convocatòria, ha de fer un seguiment del calendari i, sobretot, dels terminis d'inscripció a les diferents fases.
- Ha de tenir controlada i més o menys organitzada la documentació i les evidències de tot el seu historial professional per poder elaborar de manera eficient el dossier.
- Ha de fer una entrevista presencial amb l'assessor assignat en un dia de mutu acord. Podria ser més d'una, però no és el més habitual.
- Ha de fer una entrevista presencial amb l'avaluador en els terminis establerts. També es podria fer, per exemple, una simulació en un lloc de treball o algun tipus de prova.

Tenint en compte aquests punts, els avantatges de participar en el procés s'han descrit a l'article, però podem destacar-ne un que no apareix a la literatura del procediment i és el de la millora de l'autoestima personal i professional.

I, després de molts anys de treballar i esforçar-se a dominar unes competències professionals, arriba el merescut reconeixement oficial. Aquest fet és valorat de forma tremendament positiva. A més a més, aquest reconeixement i acreditació se sol traduir en una motivació extra que afavoreix la continuació d'estudis i formació. Al final, aquest procediment afavoreix la professionalització en l'exercici de les diferents qualificacions professionals.